

Bestyrelsesmøde for Naturnationalpark Harrild

Mødet blev afholdt i Fiskemesterboligen på Naturcenter Harrild Hede den 20. maj 2025 klokken 16.30 – 18.30, Fasterholtvej 36, 7330 Brande.

Referat – Møde nr. 7

1. Velkomst v. formanden.
Formanden orienterede fra fællesmøde for formændene, der blev afholdt 15. maj 2025.
Opsamling vedrørende aflysning af bestyrelsen lørdagstur den 10. maj 2025 pga. af få tilmeldte.
2. Orientering fra sekretariatet.
Sekretariatet orienterede om opkøb af ejendom langs Fasterholtvej pr. 1. maj 2025. Punktet behandles nærmere under pkt. 3. "Opsamling af input til projektbeskrivelse og forvaltningsplan".
Hans Thodsen, Isenvad Lokalråd har forespurgt til bestyrelsens rolle i forbindelse med etablering af anlæg på arealer i nærheden af naturnationalparken eks. udarbejdelse af høringssvar. Det drejer sig konkret om etablering af en energipark ved Uur Hedebrug i Ikast-Brande Kommune nord for naturnationalparken. Bestyrelsens arbejde omfatter input til etablering og forvaltning af naturnationalparken. Det er Naturstyrelsen som lodsejer, som forholder sig til øvrige projekters påvirkning af området, herunder evt. udarbejdelse af evt. høringssvar mm i forhold til eksterne projekter. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har eksempelvis i en 14 dages myndighedshøring bedt Naturstyrelsen om eventuelle bemærkninger til afgrænsningsrapport for miljøvurdering af en bekendtgørelse om en energipark ved Uur Hedebrug i Ikast-Brande Kommune. Høringen omhandler afgrænsningen af miljøvurderingen af bekendtgørelsen –og ikke om indholdet af selve bekendtgørelsen.
3. Opsamling af input til projektbeskrivelse og forvaltningsplan
Sekretariatet præsenterede en opsamling af implementering af input fra bestyrelsen fra de foregående møder, konkret input til rideruter, suppleret med andre løbende justeringer.

Nedenfor er beskrevet hvordan disse input er indeholdt i det forslag som Naturstyrelsen arbejder videre med.

A. Forslag til rideruter:

Der har ikke tidligere været markerede rideruter i Nørhund Plantage. Der er udarbejdet en række ruteforslag som tager udgangspunkt i hhv. p-plads ved Nørhundhus tomten og p-plads ved Bjerregårdvej. Begge steder etableres hestetrailer parkering for at forbedre adgangsmulighederne for ryttere som kommer kørende til området med hest i trailer. Forslag om rideruter med udgangspunkt i Naturcenter Harrild Hede medtages ikke. Der skyldes primært, at den nuværende brug af arealerne ved Naturcentret ikke giver mulighed for etablering af trailer parkering ved Naturcentret.

B. Hegnslinje ved Naturcentret:

Hegnslinjen ved Naturcentret er reduceret yderligere. I det nye forløb er det frahegnede areal nord for centeret reduceret til det halve. Arealet rundt om skolesøen frahegnes separat og der etableres delvis hegned stiadgang mellem naturcentret og skolesøen.

C. Sti langs hegnslinje:

Naturstyrelsen har tidligere i forløbet set på muligheden for at etablere færdsel til hest eller fods langs ydersiden af hegnsanlægget. Holtum Å og Kvindebækken udgør naturlige barriere i landskabet på tværs af naturnationalparken og hegnslinjen. Passage af å- og bækløb til hest, til fods eller mekanisk fordrer en form for anlæg f.eks. et spang, en bro, eller et stryg. Naturstyrelsen etablerer ikke en driftsmæssig adgang på tværs af å- eller bækløbene i forbindelse med hegnsanlægget. Dermed bliver der heller ikke mulighed for passage til hest eller til fods på tværs af å- og bækløb.

D. Nye arealer – hegn og faciliteter:

Naturstyrelsen har erhvervet en ejendom syd for Holtum Å, som arronderer Naturnationalparken på tre sider og muliggør udvidelse af naturnationalparkens areal langs Holtum Å. Derudover omfatter ejendommen større arealer syd for Fasterholtvej, som arronderer Naturstyrelsens arealer, der er beliggende uden for naturnationalparken. Arealerhvervelsen muliggør udvidelse af naturnationalparken syd for Holtum Å med arealer med relativ høj foderværdi. Den forbedrer det friluftsmæssige tilbud uden for naturnationalparken ved at binde NST arealer sammen syd for Fasterholtvej.

- Bestyrelsen opfordres til at komme med input til friluftsmæssige faciliteter både inde og uden for naturnationalparken. Input sendes til sekretariatet.

E. Retningslinje for store arrangementer i naturnationalparkerne:

Retningslinjerne er de samme som hidtil. Dvs. i forbindelse med ansøgninger om tilladelser, skal der foretages en afvejning af de forskellige hensyn, som Naturstyrelsen skal varetage.

F. Andet.

Adgang gennem hegned langs det nordlige skel. Der indgår ikke låger i

hegnet langs nordskellet idet der ikke umiddelbart er offentlig adgang til skoven langs skellet, da der løber et beskyttet skovdige i hele skellets længde. Hans Thodsen har tidligere nævnt at borgere i Isenvad benytter en markvej ned til skoven og passerer en stente i trådhegn på private arealer i skel. Sekretariatet undersøger adgangsmulighederne og mulig låge på den pågældende lokalitet.

Kommentarer fra bestyrelsen:

Det blev anført at etablering af rideruter er ensbetydende med blåstempling af ridning i områder med græssende dyr, som anses for farligt i henhold til en videnskabelig rapport udarbejdet af Københavns Universitet i 2020. Heidi Fredsted meddelte at Interessentgruppen for Harrild Hede og Nørhøvd Plantage udtræder af bestyrelsen, da de ikke føler sig hørt. Heidi Fredsted har efterfølgende fremsendt en skriftlig udmeldelse og redegjort for begrundelsen herfor. Denne er efter ønske fra interessentgruppen vedhæftet som bilag til referatet. Se bilag 1.

Heidi Fredsted udmelding gav anledning til en snak om indflydelse og inddragelse i bestyrelsen, opbakningen til bestyrelsesarbejdet og om dialogen, stemningen og afviklingen af bestyrelsesmøderne. Flere bestyrelsesmedlemmer tilkendegav, at bestyrelsesmøderne altid er foregået i god dialog, og i en god tone selvom der ikke har været enighed i forhold til emnet, - samt at der har været lydhørhed fra NST/projektlederen i forhold til gode ideer (indenfor rammen).

Flere bestyrelsesmedlemmer gav udtryk for at bestyrelsens opgave primært har været af en rådgivende karakter og ikke af beslutningsmæssig karakter, som oftest er kendetegnende for en bestyrelse. Dette har givet og giver anledning til frustration i bestyrelsen. Men, at præmissen for bestyrelsens opgave har været kendt fra starten.

Efterfølgende har Henriette Kristensen, Midtjydske Jagtrideklub, skriftligt meddelt, at hun udtræder af bestyrelsen. Henriettes baggrund og motivation herfor er efter anmodning fra Henriette vedhæftet som bilag til referatet. Se bilag 2.

Renee Kristensen, Dansk Rideforbund, har også efterfølgende skriftligt meddelt, at hun udtræder af bestyrelsen. Renees baggrund og motivation herfor er efter anmodning fra Renee vedhæftet som bilag til referatet. Se bilag 3.

4. **Naturnationalparkens Dag 2025:**
Naturstyrelsen vurderer, at arrangementet udskydes til et tidspunkt, hvor Naturstyrelsens udkast til projektbeskrivelse og forvaltningsplan for naturnationalparken er offentliggjort.
5. **Status tidsplan for færdiggørelse af projektbeskrivelse og forvaltningsplan, afholdelse af offentlig høring**

Arealerne i naturnationalparken er omfattet af en række ældre fredninger fra hhv. 1934, 1937 og 1954, hvor i der står specifikt, at lyngarealerne ikke må afbrændes, slås eller indhegnes. Naturstyrelsen er i gang med at udarbejde et nyt fredningsforslag som har til formål at modernisere og samle de fire eksisterende fredninger i en fredning. Det er nødvendigt at udarbejde et nyt fredningsforslag for Nørlund Plantage og Harrild Hede for at kunne overholde Natura-2000 og § 3-plejeforpligtigelserne. Naturstyrelsen forventer at fredningssagen kan rejses overfor Fredningsnævnet i løbet af efteråret 2025. Først herefter kan projektbeskrivelse og forvaltningsplan for Naturnationalpark Nørlund sendes i offentlig høring.

6. Næste møde og evt.

Næste møde afholdes 27. november 2025 kl. 16.30-18.30

Deltagere:

Bestyrelsesmedlem	Indstillet af
Hanne Bæk Olsen (formand)	
Kasper Pauli Pedersen	Ikast-Brande Kommune
Maria Mosegaard Mortensen	Danmarks Naturfredningsforening
Marianne Linnemann	Dansk Ornitologisk Forening
Birgit Mortensen	Danmarks Jægerforbund
Renee Kristensen	Dansk Ride Forbund
Kirsten Skjødt Andersen	BUPL MidtVestjylland
Hans Jensen	Harrild Hedes Venner
Brit Vestergaard	Museum Midtjylland
Heidi Fredsted	Interessentgruppen for Harrild Hede & Nørlund Plantage
Hans Thodsen	Isenvad lokalråd
Søren Larsen	Danmarks Sportsfiskerforbund
Bjarne Myllerup	Foreningen Bevar de Danske Skove
Kirsten Bjergskov Grarup	Foreningen Danmarks Vilde Natur
Søren Hald	Sekretariat Naturstyrelsen
Malene Qvistgaard	Sekretariat Naturstyrelsen

Afbud:

Anne Marie Søe Nørgaard	Herning Kommune
Frank Heidemann	DGI Midtjylland
Henriette Kristensen	Midtjydsk Jagtrideklub
Lennarth Skov Espersen	Botanisk Forening - Jyllandskredsen
Peer Høgsberg	Svampeforeningen Vestjylland - Æ Skurrehat
Carsten Gjerløv	Landsbyforeningen for Gludsted og Omegn
Leif Hølleddig Nørgaard	Herning-Ikast Landboforening
Martin Winding	Trailrunning Silkeborg

Malene Qvistgaard

Fra: Heidi Fredsted <[REDACTED]>
Sendt: 23. maj 2025 13:26
Til: Malene Qvistgaard
Emne: Udmelding af Bestyrelsen for Naturnationalpark Harrild

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Ikke èt eneste komma har Interessentgruppen for Harrild Hede og Nørlund Plantage fået lov til at påvirke i den projektbeskrivelse som Naturstyrelsen snart er færdig med at lave og som sendes i høring. Dette til trods for at vi har deltaget aktivt, løsningsorienteret og velforberedt til møderne og har bidraget med fakta omkring udfordringerne omkring friluftsliv og dyrehold. Intet af dette er der taget højde for i Naturstyrelsens egen projektbeskrivelse.

Naturstyrelsen bestilte i 2020 en undersøgelse fra København Universitet, der oplyste dem om "At der er vilde eller halvvilde heste i et område bevirker, at ryttere eller gående med hunde, normalt ikke har adgang til disse områder af sikkerhedsmæssige årsager. På samme måde kan cykling i områder med græssende kvæg være problematisk og har i flere lande medført alvorlige uheld. Anvendelse af store græssende dyr kan derfor også medføre en indskrænkning af adgangen til ellers åbne områder specielt for vandrere eller grupper som ryttere og cyklister. Desuden må det antages, at et ukendt antal potentielle besøgende fravælger at færdes i områder, hvor store dyr græsser, pga. utryghed ved at færdes i områder, hvor kvæg, heste eller bison går frit." "Er der tale om mindre områder, skal ridning helt undgås. Dette vil typisk være tilfældet i Danmark."

Med ovenstående viden, som Naturstyrelsen var i besiddelse af allerede inden bestyrelsen blev dannet, har Naturstyrelsen efterfølgende egenrådigt besluttet, at hegnet skal gå til kanten af hele området, undtagen en lille del hvor Naturcentret ligger, og man indenfor hegnet kan man møde op til 40 stude og op til 120 reproducerende heste(dvs. hingste, hopper og føl), og det vil ikke være muligt at gå/cykle/ride hele vejen rundt om hegnet.

Derfor kan det kun konkluderes, at det aldrig har været meningen at mennesker fortsat skulle kunne færdes på Harrild Hede og Nørlund Plantage og fortællingen om at man med borgerinddragelse skulle skabe "gode lokale løsninger" har været et "spil for galleriet".

En bestyrelse er en gruppe mennesker, der er valgt eller udpeget til at lede og træffe beslutninger. Det er ikke en bestyrelse vi, som borgere, har deltaget i, men en række informationsmøder om hvad der kommer til at stå i Naturstyrelsens projektbeskrivelse.

Der kan nævnes mange flere eksempler på, hvor vores fortsatte deltagelse i denne "bestyrelse" vil blive opfattet som en "blå-stempling" af projektet og borgerinddragelse uden at være det. Så, derfor træder Interessentgruppen for Harrild Hede og Nørlund Plantage ud af bestyrelsen.

Da ingen input fra Interessentgruppen for Harrild Hede og Nørlund Plantage er blevet inkluderet i Naturstyrelsens projektbeskrivelse, skal denne sammenslutning af lokale borgere og daglige brugere af området IKKE fremadrettet nævnes i forbindelse med udfærdigelsen af projektbeskrivelsen.

Det forventes dog, at ovenstående udmelding og årsagerne dertil, bliver inkluderet i referatet fra bestyrelsesmødet den 20/5 2025, da alt ovenstående blev fremlagt mundtligt på mødet.

Med venlig hilsen

Heidi Fredsted

Repræsentant for Interessentgruppen for Harrild Hede og Nørlund Plantage

Malene Qvistgaard

Fra: Henriette Kristensen <[REDACTED]>
Sendt: 27. maj 2025 06:25
Til: Malene Qvistgaard; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]
Emne: Udmeldelse af NNP Harrild Bestyrelse
Vedhæftede filer: Jeg har nu deltaget i diverse Bestyrelsesmøder for den kommende NNP Harrild.docx

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Jeg har nu deltaget i diverse Bestyrelsesmøder for den kommende NNP Harrild. Jeg har kæmpet en kamp på hvert eneste møde, for at sikre at det stadig vil være muligt at opholde sig i parken, når den står klar i 2028.

Ikke èt eneste komma har vi fået lov til at påvirke i den projektplan som Naturstyrelsen snart er færdig med at lave og som sendes i høring.

Jeg har i den grad følt mig overhørt og der har ikke været interesse i at høre eller lytte til vores synspunkter, eller erfaringer med udegræssende dyr og om at færdes bland græssende dyr, dette til trods for jeg har boet tæt på Harrild hede i 20 år, selv har mine dyr i løsdrift året rundt (dog tilskuds fodre jeg om vinteren) da jordene her i området er så nærringsfattige at dette er en nødvendighed.

Hegnet går til kanten af hele området undtagen en lille del hvor Naturcentret ligger. Indenfor hegnet kan man møde op til 40 stude og op til 120 reproducerende heste (så hingste, hopper og føl), og det vil ikke være muligt at gå/cykle/ride hele vejen rundt om hegnet.

Oplyst på sidste møde af Heidi fredsted: "Naturstyrelsen bestilte i 2020 en undersøgelse fra København Universitet der oplyste dem om "At der er vilde eller halvvilde heste i et område bevirker, at ryttere eller gående med hunde, normalt ikke har adgang til disse områder af sikkerhedsmæssige årsager. På samme måde kan cykling i områder med græssende kvæg være problematisk og har i flere lande medført alvorlige uheld. Anvendelse af store græssende dyr kan derfor også medføre en indskrænkning af adgangen til ellers åbne områder specielt for vandrere eller grupper som ryttere og cyklister. Desuden må det antages, at et ukendt antal potentielle besøgende fravælger at færdes i områder, hvor store dyr græsser, pga. utryghed ved at færdes i områder, hvor kvæg, heste eller bison går frit." "Er der tale om mindre områder skal ridning helt undgås. Dette vil typisk være tilfældet i Danmark."

Naturstyrelsen har vidst fra starten af, at friluftaktiviteter fremadrettet ville blive problematiske og alligevel foreslår de 120 reproducerende heste.

Da jeg repræsenterer Midtjydsk jagtrideklub med 250 medlemmer, hovedsagelig børn og unge, ser jeg ikke en fremtid for klubben, når valget bliver 120 reproducerende heste og er ligeledes blevet oplyst at klubben ikke vil få del i aktivitetspuljen i form af evt. flytning af nuværende TREC bane og andre udlagte forhindringer til et andet område (eks. Gludsted plantage) da midlerne er øremærket til udsigtstårne, shelters og toiletter.

Da man har valgt at søge dispensation for dyrevelfærdsloven, kan vi ikke tilslutte os projektet, da vi mener der med tydelighed vælges en løsning der letter naturstyrelsens arbejde og ikke tilgodeser de udsatte dyrs behov for parasitbehandling, hov/klovbeskæring og ikke mindst foderknaphed om vinteren, her tænker vi isæt på den verserende retssag mod NNP på Mols hvor 77 kvæg blev groft mishandles og sultede og døde i naturstyrelsens varetægt.

Jeg kan komme med mange flere eksempler på, hvor vores fortsatte deltagelse i denne bestyrelse vil blive opfattet som en "blå-stempling" og borgerinddragelse uden at være det. Så derfor vælger jeg d.d. træde ud af bestyrelsen.

Det forventes dog at ovenstående udmelding og årsagen hertil, vil blive ført til referatet og udmeldelsen ikke får indflydelse på afholdelse af jagter for MJJR i årene frem til parken åbner.

Med venlig hilsen

Henriette Kristensen

Formand Midtjydsk jagtrideklub

Malene Qvistgaard

Fra: Renee Kristensen <[REDACTED]>
Sendt: 4. juni 2025 08:38
Til: [REDACTED]

Emne: Søren Hald; Malene Qvistgaard
Trækker mig fra Harrild hede NNP bestyrelsen

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Hej

Jeg har deltaget i næsten alle bestyrelsesmøder, og borgermøderne inden bestyrelsen blev oprettet, for den kommende NNP på Harrild hede. Jeg har forsøgt at påvirke planerne, så der både kan være en NNP, men det også er muligt for ryttere at benytte sig af områderne i fremtiden.

På trods af at bestyrelsen blev informeret om vi ville få indflydelse på bl.a. dyrevalget i parken, ikke om der kom dyr, men hvilke dyr, så er der ikke blevet lyttet. I stedet er vi blevet latterliggjort, når vi er kommet med input omkring hestes adfærd/flokadfærd/sammensætning af en hesteflok, hvad heste kan leve af, samt vores personlige erfaring med den næringsfattige jord omkring heden.

På et tidligere møde foreslog Naturstyrelsen at hegne et lille område omkring Naturcenteret fra, både så området kunne bruges til undervisning uden man skal ind til dyrene, en lille gåroute for besøgende der ikke ønsker at skulle gå blandt dyrene, men vigtigst af alt, så dyrene ikke blev lokket til at gå ud på en skrænt ned til et sumpet område, hvor de kunne komme til at sidde fast, hvilket kan give betydelige pinsler for de påvirkede dyr. Her ønskede Naturfrednings foreningen hegn helt til kanten, både for der ikke var for langt fra parkeringen til lågen (ca 300 m), men også med argumentet, at man skal sætte biodiversiteten over dyrene. Det er fint med biodiversitet, men jeg kan ikke bifalde, at man sætter det over dyrenes ve og vel. På sidste møde, blev det så fortalt, at hegnet skal helt til kanten, så bliver der krydset fingre for dyrene vælger skrænter og sump fra, på trods af det er et af de få områder med føde.

Der er ligeledes blevet diskuteret en del omkring dyrevalget, noget vi fik af vide vi kunne påvirke. En af de store emner har været om de skulle være reproducerende. Efter forrige møde, fik vi besked på at skrive om vi ønskede reproducerende heste eller ej. Et flertal var imod, her var argumenterne bl.a. at hingste vil være et problem, for ryttere i parken, hopper med føl kan blive et problem for besøgende i parken osv, nogle styker havde ikke en holdning, få var for, her var et argument bl.a. at det er spændende med små føl. Hvis det var en reel bestyrelse, skulle man mene, at det var flertallet der kom i referatet, men anbefalingen fra bestyrelsen er blevet reproducerende heste, på trods af at et stort overtal i bestyrelsen var imod det.

På forrige møde blev der ligeledes informeret om, at der vil komme 40 stude og 120 reproducerende heste i den kommende NNP på Harrild hede. Noget der giver en skidt følelse i maven over, at vi sammen med Midtjydske Jagtrideklub har været med til at foreslå rideruter i området.

Oplyst på sidste møde af Heidi fredsted: "Naturstyrelsen bestilte i 2020 en undersøgelse fra København Universitet der oplyste dem om "At der er vilde eller halvvilde heste i et område bevirker, at ryttere eller gående med hunde, normalt ikke har adgang til disse områder af sikkerhedsmæssige årsager. På samme måde kan cykling i områder med græssende kvæg være problematisk og har i flere lande medført alvorlige uheld. Anvendelse af store græssende dyr

kan derfor også medføre en indskrænkning af adgangen til ellers åbne områder specielt for vandrere eller grupper som ryttere og cyklister. Desuden må det antages, at et ukendt antal potentielle besøgende fravælger at færdes i områder, hvor store dyr græsser, pga. utryghed ved at færdes i områder, hvor kvæg, heste eller bison går frit." "Er der tale om mindre områder skal ridning helt undgås. Dette vil typisk være tilfældet i Danmark."

Naturstyrelsen har vidst fra starten af, at friluft aktiviteter fremadrettet ville blive problematiske og alligevel foreslår de 120 reproducerende heste.

Der er endnu ikke søgt om dispensation for dyrevelfærdsloven, man kunne tænke det er fordi Naturstyrelsen ikke ønsker det skal stå i den projektbeskrivelse der kommer i høring i nærmeste fremtid, da det er besluttet, at den skal søges. Grunden der er givet på bestyrelsesmøder, er at der ikke er en grund til at søge den inden dyrene er i parken. Dette vil gøre dyrene ikke skal tilses på individ niveau, men man blot kan se på flokken, der vil ikke være parasitbehandling, hov/klovbeskæring, der er høj risiko for en gentagelse af sagerne fra Naturstyrelsens områder omkring Mols bjerge, hvor 77 kvæg er sultet i hjel.

På sidste møde, blev der ligeledes informeret om, at der ikke kommer en riderute rundt om hegnet, på trods af det er blevet lovet af flere omgange. Ingen af de 88 mill (min 5 mill pr park til opstart) der er blevet afsat til at styrke blivende og flytte fritidsaktiviteter der ikke længere kan fortsætte i områderne, vil ikke blive brugt til at flytte den forholdsvis nye TREC bane eller de mange faste forhindringer i området, der vil ikke engang blive givet tilladelse til at opsætte det i andre af Naturstyrelsens områder.

Jeg ser min fortsatte deltagelse i bestyrelsen som en blåstempling af processen og projektet i sin udformning, samt en måde at kunne sige, der har været borgerinddragelse, uden der reelt har været det, da der kun er blevet lyttet til dem der vil have mere hegnet ind, flere dyr osv. Derfor vælger jeg d.d. at udtræde af bestyrelsen.

Jeg håber ikke denne beslutning får konsekvenser for foreninger der ansøger aktiviteter på Harrild hede frem til parken står klar.

Hilsen Renee

Dansk Rideforbund